

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2025-01-31 Nr. 1.03-0040

Į 2025-01-24 Nr. 2D-204 (3.19 E)

DĖL ADMINISTRACINĖS NAŠTOS MAŽINIMO

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų organizacijos, atsižvelgdamos į gautą Žemės ūkio ministerijos prašymą, informuoti apie perteklinį teisinį reguliavimą, pateikiant konkrečius siūlymus ūkio subjektų administracinei naštai ir (arba) prisitaikymo prie reguliavimo išlaidoms mažinti, teikia šias pastabas bei pasiūlymus:

1. Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano (toliau – Strateginis planas) administravimo taisyklių, patvirtintų Žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 3D-102 (toliau – Taisyklės) 3.16. punkte įtvirtintas nuotolinės patikros apibrėžimas, pagal kurį numatyta, kad pareiškėjo, paramos ir (arba) pagalbos gavėjo pateikiamų duomenų, dokumentų, nuotraukų ir (ar) kitų įrodymų patikrinimas gali būti atliekamas per mobiliąją programą „NMA agro“.

Nuotolinės patikros metu, pareiškėjui, paramos ir (arba) pagalbos gavėjui, kontroliuojančiai institucijai per „NMA agro“ programą pateikus atitinkamus duomenis, lieka aišku ar jie pateikti tinkamai bei pasiekė tikrintojus. Siekiant užtikrinti skaidrumą, mažinti pareiškėjų neapibrėžtumą bei pagerinti bendrą naudojamąsi programą, siūlome tobulinti „NMA agro“ programą, kad naudotojai gautų grįžtamąjį ryšį (pvz. į el. pašta, SMS žinute ar kitais būdais), kad visi duomenys pateikti tinkamai;

2. Taisyklių 124.8. punkte įtvirtinta viena iš bendrųjų tinkamumo sąlygų ir reikalavimų pareiškėjui – tvarkyti buhalterinę apskaitą ir sudaryti finansines ataskaitas (balansą, pelno (nuostolių) ir pinigų srautų ataskaitas) pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus.

Atkreipiame dėmesį, kad pavyzdžiui asociacijoms pagal dabar galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus nėra prievolės sudaryti pinigų srautų ataskaitą. Tuo tarpu pagal Taisyklės toks reikalavimas tampa privalomas. Taigi, siūlome tobulinti minėtą papunktį, panaikinant skliausteliuose esantį reikalavimą ir palikti tik tokią nuostatą, kad pareiškėjas buhalterinę apskaitą turi tvarkyti pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus arba su buhalterine apskaita susijusius reikalavimus atitinkamai reglamentuoti atskirtų SP priemonių įgyvendinimo taisyklėse;

3. Taisyklių 175 punkte apibrėžta, kad prie mokėjimo prašymų pridedami dokumentai gali būti teikiami šiais formatais: DOC, DOCX, ADOC, XLS, XLSX, PDF, SHAPE. Taip pat nurodoma, kad į Žemės ūkio ministerijos informacinę sistemą (ŽŪMIS) per vieną kartą gali būti keliami ne didesni nei 50 MB apimties dokumentai.

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000

Pažymime, kad dabartinė tvarka apsunkena tokių duomenų, kaip nuotraukos (viešinimo), ekrano vaizdai ir pan. pateikimą, kurie dažniausiai būna JPG formatu. Todėl prašome sudaryti galimybę duomenis teikti ir JPG formatu;

4. Taisyklių 3.4. papunktyje įtvirtintas fiksuotosios projekto išlaidų normos apibrėžimas, pagal kurį projekto vykdytojui neprivaloma teikti išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų.

Tokių SP intervencinių priemonių kaip „*Europos inovacijų partnerystė žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje*“ ar „*Parodomieji projektai ir informavimo veikla*“ netiesioginės projekto išlaidos (darbo užmokestis projektus administruojantiems asmenims) yra kompensuojamos taikant nustatytą fiksuotąją normą netiesioginėms paramos gavėjo išlaidoms. Atkreipiame dėmesį, kad nors Taisyklėse tas nenumatyta, tačiau neretai susiduriama su situacija, kai teikiant mokėjimo prašymus, šias išlaidas yra prašoma papildomai pagrįsti, pateikiant tai įrodančius dokumentus.

Fiksuotosios projekto išlaidų normos administruojant projektus yra naudingos, nes užtikrina aiškumą, supaprastina sąnaudų apskaitą ir mažina administracinę naštą. Jos padeda greičiau įvertinti išlaidų pagrįstumą, sumažina klaidų riziką ir palengvina biudžeto planavimą. Taigi, siekiant mažinti administracinę naštą, prašome iš pareiškėjų nereikalauti perteklinių ar nepagrįstų dokumentų;

5. Veiklos, susijusios su kokybiškų žemės ūkio ir maisto produktų populiarinimu ir realizavimu, finansavimo taisyklių, patvirtintų Žemės ūkio ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 3D-942, 13 punkte numatyta, kad pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM) už numatomas įsigyti (įsigytas) prekes ir paslaugas nėra tinkama finansuoti išlaidų rūšis pagal šias taisykles, išskyrus atvejus, kai jį faktiškai ir galutinai sumoka pareiškėjas, nesantis PVM mokėtojas. Siūlome koreguoti šią taisyklių nuostatą, paliekant išlygą, kad PVM būtų tinkamos finansuoti išlaidos ir tais atvejais, jeigu nesiekama jo susigrąžinti iš valstybės biudžeto;

6. SP techninės paramos veiklos srities „Lietuvos kaimo tinklas“ įgyvendinimo taisyklių, skirtų renginių komunikacijos priemonėms, patvirtintų Žemės ūkio ministro 2024 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. 3D-84 (toliau – LKT taisyklės), 15.15. papunktyje numatytas pareiškėjams ir paramos gavėjams taikomas įsipareigojimas – kartu su komunikacijos projekto galutiniu mokėjimo prašymu ir/ar ataskaita turi būti pateikiami ir kiti prašomi duomenys, patalpinti į elektroninę laikmeną.

Siūlome atsisakyti reikalavimo pateikti duomenis elektroninėje laikmenoje, kadangi tai supaprastintų administracinius procesus, sumažintų biurokratinę naštą bei aplinkosaugines sąnaudas. Šiandien duomenis galima patogiai teikti ir tikrinti skaitmeninėje sistemoje, todėl fizinės laikmenos tampa perteklinės ir nebereikalingos. Analogiškai siūloma peržiūrėti ir atitinkamai pakoreguoti kitas SP priemonių įgyvendinimo taisyklių nuostatas, kuriose gali būti taikomi tokie duomenų pateikimo būdai;

7. LKT taisyklių 15.17. papunktyje numatyta, kad pareiškėjams ir paramos gavėjams taikomas įsipareigojimas – „*organizuojant teminius renginius – užtikrinti aktyvų socialinių partnerių, kaimo plėtros dalyvių įtraukimą, socialinį dialogą. Grįžtamajam ryšiui gauti kartu su komunikacijos projekto galutiniu mokėjimo prašymu pateikti renginio dalyvių užpildytas anketas (anketos gali būti pildomos renginio metu ar naudojantis el. priemonėmis, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas renginiui pasibaigus). Turi būti pateikta ne mažiau kaip 33 proc. renginio dalyvių anketų <...>*“.

Siekiant sumažinti ne tik pareiškėjų, bet ir juos kontroliuojančios institucijos administracinę naštą bei supaprastinti procesus, siūlome visiškai atsisakyti reikalavimo kartu su galutiniu mokėjimo prašymu pateikti renginio dalyvių anketas. Institucija nebeturėtų skirti laiko

jų peržiūrai, sisteminiui ir vertinimui, ypač jei anketos dažnai neturi esminės pridėtinės vertės. Be to, pareiškėjai, surinkę ir pateikę anketas, taip pat nesulaukia jokio atgalinio ryšio, todėl jų rinkimas tampa daugiau formaliu, o ne praktiškai naudingu procesu.

8. Siekiant optimizuoti administracinius procesus bei sumažinti perteklinę biurokratinę naštą paramos gavėjams, siūlome tobulinti šias SP intervencinės priemonės „Mokymai ir įgūdžių įgijimas“ įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų Žemės ūkio ministro 2023 m. liepos 25 d. įsakymu Nr. 3D-483 nuostatas:

8.1. Taisyklių 29.13.2. papunktyje numatyta viena iš projektui taikomų specialiųjų tinkamumo sąlygų ir reikalavimų, organizuojant nuotolinius mokymus – užtikrinti stebėsenos galimybę atsakingoms institucijoms, daryti bei tinkamai saugoti mokymų įrašus.

Mokymų įrašų darymo ir saugojimo reikalavimas yra perteklinis, nes stebėsenos galimybė jau yra užtikrinama atsakingoms institucijoms tiesioginės stebėsenos būdu. Įrašų saugojimas reikalauja papildomų techninių ir žmogiškųjų išteklių, sukuria papildomas technines rizikas, o jų saugojimo būtinybė nėra pagrįsta, kai stebėseną gali būti vykdoma realiuoju laiku. Įvertinus tai, siūlome atsisakyti mokymų įrašų darymo bei saugojimo reikalavimo kaip perteklinio;

8.2. Taisyklių 45.16. papunktyje numatytas pareiškėjams ir paramos gavėjams taikomas įsipareigojimas – užtikrinti, kad galutiniai naudos gavėjai, norėdami dalyvauti mokymo kursuose, užpildys prašymą dalyvauti mokymo kursuose.

Šis reikalavimas didina administracinę naštą tiek paramos gavėjams, tiek ir galutiniams naudos gavėjams. Prašymo pildymas kiekvienam dalyviui reikalauja papildomo laiko, žmogiškųjų ir materialinių išteklių, taip pat apsunkina mokymų organizatorių darbą. Šis procesas neatitinka administracinės naštos mažinimo principų, kurių turėtų būti laikomasi siekiant efektyvesnio ir sklandesnio paramos priemonių įgyvendinimo.

Taigi, siekiant supaprastinti registracijos procesą, padidinti mokymų prieinamumą bei lankstumą, siūlome atsisakyti privalomo prašymo pildymo kiekvienam dalyviui, vietoje to leidžiant mokymų organizatoriui pateikti vieną bendrą sąrašą su dalyvių duomenimis.

9. Siūlome tobulinti Ūkio subjektų, užsiimančių pirmine žemės ūkio produktų gamyba, konsultavimo išlaidų finansavimo taisyklių, patvirtintų Žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 3D-243, nuostatas. Šių taisyklių 43 punkte įtvirtinta, kad pagalbos gavėjai, norėdami gauti konsultavimo paslaugas, konsultavimo veiklos vykdytojui turi pateikti užpildytas konsultavimo paslaugų gavimo paraiškas.

Siekiant sumažinti perteklinę administracinę naštą, siūlome visiškai atsisakyti šio reikalavimo, nes visa susijusi informacija galiausiai yra suvedama į Žemdirbių mokymo ir konsultavimo informacijos sistemą (toliau – ŽMIKIS) ir per ten prieinama tiek ūkininkams, tiek ir Nacionalinei mokėjimo agentūrai (toliau – NMA). Be to, po mokėjimo prašymo pateikimo NMA atlieka patikras telefonu, todėl paraiškų rinkimas netenka prasmės. Svarbu ir tai, kad paraiškos turi būti saugomos 10 metų, nors jos nėra naudojamos, todėl akivaizdu, kad šis reikalavimas yra perteklinis ir nereikalingas.

Tuo atveju, jei siūlymas atsisakyti paraiškų rinkimo nebūtų priimtas, tikslinga būtų atlikti korekcijas paraiškos formoje. Siūloma ją sutrumpinti, paliekant tik ūkininko kontaktinę informaciją bei nurodant pageidaujamas konsultacijas. Pažymėtina, kad šiuo metu paraiškos formą sudaro 5 lapai, iš kurių 2 lapai – lentelė apie susietumą, tačiau ŽMIKIS tokie duomenys nėra fiksuojami. Todėl ūkininkams nereikėtų pildyti nereikalingos informacijos, kuri nėra aktuali nei jiems, nei paslaugų teikėjui.

Manytina, kad tikslingiau būtų taisyklėse numatyti punktą, kad paslaugų tiekėjas, dar prieš suteikdamas konsultacijas, iš ūkininko gavęs informaciją, kad pažeidžiami reglamento

Nr. (ES) Nr. 1408/2013 2 straipsnio 2 dalyje nustatyti susietumo reikalavimai, paslaugos būtų neteikiamos. Kitas variantas – prie pareiškėjo prisiimamų išsipareigojimų įtraukti sekančią nuostatą – „patvirtinu atitiktį reglamento Nr. (ES) Nr. 1408/2013 2 straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams“.

Be to, siekiant išvengti duomenų dubliavimo, supaprastinti procesus bei sumažinti klaidų tikimybę, prašome tobulinti ŽMIKIS, kad joje būtų įdiegta automatinė kontrolė, kuri neleistų suvesti pagalbos gavėjo, jei jis jau yra gavęs konsultacijas per kitą konsultavimo įstaigą.

10. Siūlome tobulinti SP intervencinės priemonės „Konsultavimo paslaugos“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų 2024 metais pateiktoms paraiškoms, nuostatas. Šių taisyklių 38 punkte numatyta, kad ūkininkai, miškų valdytojai, EIP grupės susikūrimą ir inovacinį projektą planuojantys inicijuoti subjektai (pvz., ūkininkai / miškininkai, kooperatyvai ir kt.), atitinkantys tinkamumo sąlygas ir reikalavimus paslaugų gavėjams, gali teikti paraiškas konsultavimo paslaugoms gauti.

Atsižvelgiant į tai, kad duomenys apie pagalbos gavėjų susietumą aktualūs NMA, kuri priima sprendimus dėl finansavimo, taip pat siekiant supaprastinti paraiškos formą bei sumažinti administracinę naštą ūkininkams bei konsultavimo paslaugų teikėjams, siūlome joje atsisakyti III lentelės. Vietoje to, paraiškos formos VI lentelėje (konsultavimo paslaugų gavėjo deklaracijoje), siūlome numatyti pareiškėjo patvirtinimą apie atitiktį reglamento Nr. (ES) Nr. 1408/2013 2 straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams.

Be to, minėtų taisyklių 21 ir 56 punktuose numatyta, kad paslaugų gavėjas su konsultavimo paslaugų teikėju(-ais) turi sudaryti konsultavimo paslaugų teikimo sutartį(-is), taip pat suteikus visas konsultavimo paslaugas ar jų dalį, paslaugų gavėjas ir konsultavimo paslaugų teikėjas turi pasirašyti konsultavimo paslaugų suteikimo perdavimo–priėmimo aktą. Šiuo atveju informacija apie suteiktas konsultacijas nėra vedama į ŽMIKIS ir patikra atliekama ne telefonu apklausiant ūkininkus, o atvykstant tiesiogiai pas paslaugų teikėją patikrinti sutarčių. Sutartis ir perdavimo–priėmimo aktas bendrai sudaro 10 lapų.

Siekiant sumažinti administracinę naštą, tikslinga būtų atsisakyti sutarčių ir priėmimo–perdavimo aktų pildymo, o visą reikalingą informaciją tiesiogiai suvesti į ŽMIKIS. Tai supaprastintų procesą, sumažintų popierizmo apimtį, taupytų laiką tiek paslaugų teikėjams, tiek pagalbos gavėjams. Be to, duomenys būtų centralizuoti, lengvai prieinami bei atsekami visoms suinteresuotoms institucijoms, mažinant klaidų tikimybę ir užtikrinant skaidrumą.

Pagarbiai

Direktorius

Sigitas Dimaitis

Ina Kalėdienė, tel. 8 650 54 770, el. p. i.kalediene@zur.lt
Modestas Rezgys, tel. 8 699 17769, el. p. m.rezgys@zur.lt